

Rīcība: pieņemt zināšanai

Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023-2027 (KLP SP) Nepārtrauktās novērtēšanas sistēmas (NNS) ietvaros **uzsāktie pētījumi 2026.gadā**

Pētījumu veic AREI Bioekonomikas nodaļas Lauku attīstības novērtēšanas daļas (LAND) pētnieki:
PhD L. Aļeksēja, PhD J. Hāzners, Dr.geogr. A. Pužulis, Dr.oec. A. Vēveris, Mg.oec. A. Hauka,
un piesaistītie pētnieki no Lauksaimniecības attīstības un ekonomisko attiecību daļas (LAEAD):
Dr.geogr. P. Lakovskis, PhD Z. Rendenieks, Mg.L. Ieviņa
projekta vadītāja *Mg.sc.ing. E. Benga*

NNS ietvaros veicamie pētījumi 2026.gadā

Pētījumi:

1. **SM1** - stiprināt pārtikas nodrošinājumu, *atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un saimniecību izturētspēju- snieguma rezultāti*
2. **SM5** - KLP SP ieguldījums *ūdens un augsnes resursu pārvaldībā*
3. **SM6** - *Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas raksturojošo rādītāju analīze un aprobācija*
KLP SP novērtēšanas vajadzībām
4. **SM7**- Atbalsta ietekme *paaudžu nomaiņai lauksaimniecībā* vērtējums
5. **(SM8) LEADER** pieejas ieviešanas ietekme *sociālā kapitāla, vietējās pārvaldības un sociālekonomiskās vides stiprināšanā lauku apvidos*

Aprēķini (ikgadējs):

Bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas vērtības aprēķins par 2025. gadu (gada beigās)

SM1 - stiprināt pārtikas nodrošinājumu, atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un saimniecību izturētspēju- sasniegtais

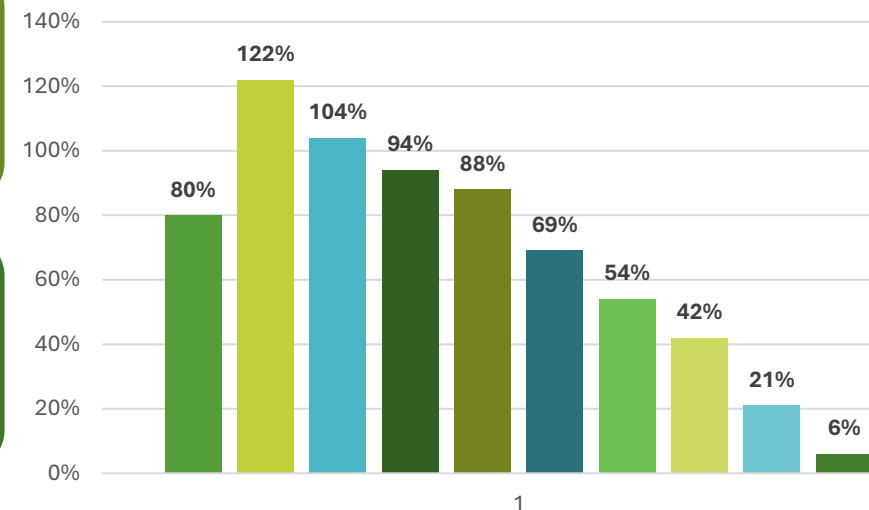
Mērķis - Novērtēt KLP SP ienākumu atbalsta ietekmi uz lauku saimniecību ienākumu pietiekamību.

Galvenais vērtēšanas fokuss: vai KLP atbalsts *palīdz palielināt vai stabilizēt saimniecību ienākumus*, mazina ienākumu svārstības un atšķirības saimniecību starpā kā arī salīdzinot ar citām nozarēm.

Izmantoti dati no LAD, Eurostat, SUDAT, FADN, CSP un Uzņēmumu reģistra, kā arī kvantitatīvās metodes: regresija, korelācija, pielīdzināšanas metodes, Džini koeficients un Lorenca līkne.

Pētījumā analizējam ienākumu atšķirības starp **dažāda lieluma, specializācijas un teritoriju** saimniecībām, kā arī lauksaimnieku ienākumu atšķirības salīdzinājumā ar citām tautsaimniecības nozarēm.

TM ir būtisks ienākumu atbalsta instruments, taču to mērķētība, sadalījuma taisnīgums un spēja mazināt ienākumu svārstības pēc specializācijas un lieluma ir atšķirīgi.

- Visas specializācijas
- Laukkopība
- Jaukta lopkopība
- Ilggadīgās kultūras
- Cūkkopība un putnkopība
- Ganāmie mājlopi
- Jaukta specializācija
- Piena lopkopība
- Jaukta augkopība
- Dārzenkopība

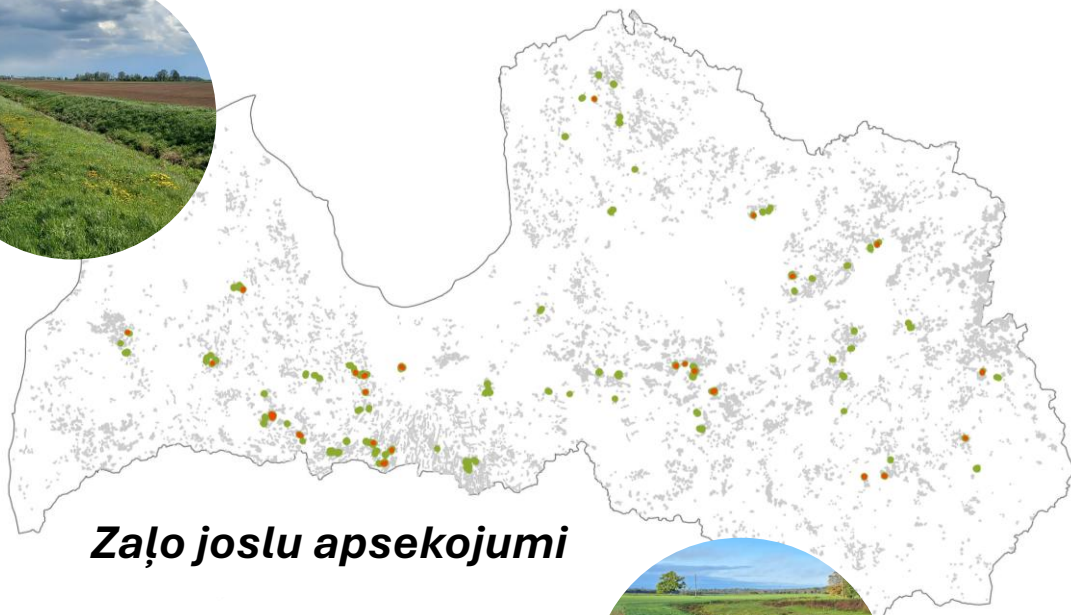
Atbalsta daļa neto pievienotajā vērtībā pēc specializācijas virzieniem 2023.-2024.g., %

Pirms secinājumu un ieteikumu sagatavošanas aicinām uz sarunu l/s organizācijas

SM5 - KLP SP ieguldījums ūdens un augšnes resursu pārvaldībā

Mērķis: Novērtēt KLP SP intervenču ietekmi uz barības vielu noplūdes un augšnes kvalitātes samazināšanos.

- Vides intervenču mērķtiecīguma novērtējums un LIZ platību analīze teritoriālā griezumā;
- Zaļo joslu apsekojums, raksturojums un iegūto datu analīze.

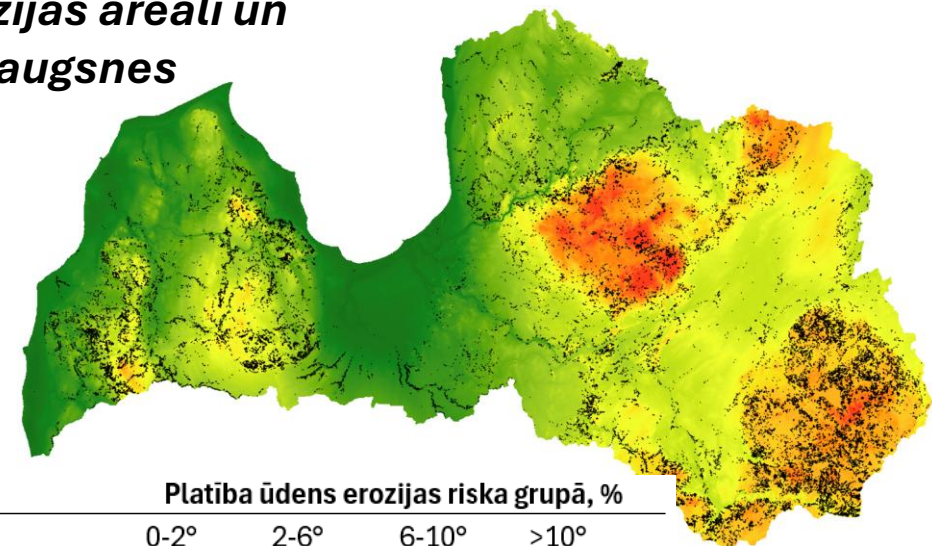

Zaļo joslu apsekojumi

Balstoties uz reljefa modeli (nogāžu slīpums un virziens) sagatavot augšņu erozijas riska areālu kartes un veikt LIZ apsaimniekošanas veidu analīzi.

Augšņu erozijas areāli un ietekme uz augšnes kvalitāti

LIZ veids	Platība ūdens erozijas riska grupā, %			
	0-2°	2-6°	6-10°	>10°
2014				
Ilggadīgie zālāji	65,6%	29,3%	4,5%	0,5%
Ilggadīgie stādījumi	69,5%	26,7%	3,3%	0,5%
Aramzemē sētie zālāji	75,8%	22,0%	2,0%	0,1%
Sējumi aramzemēs	83,4%	15,6%	0,9%	0,0%
2024				
Ilggadīgie zālāji	66,6%	28,7%	4,2%	0,4%
Ilggadīgie stādījumi	73,8%	24,0%	2,1%	0,2%
Aramzemē sētie zālāji	75,4%	22,6%	1,9%	0,1%
Sējumi aramzemēs	81,5%	17,2%	1,2%	0,1%

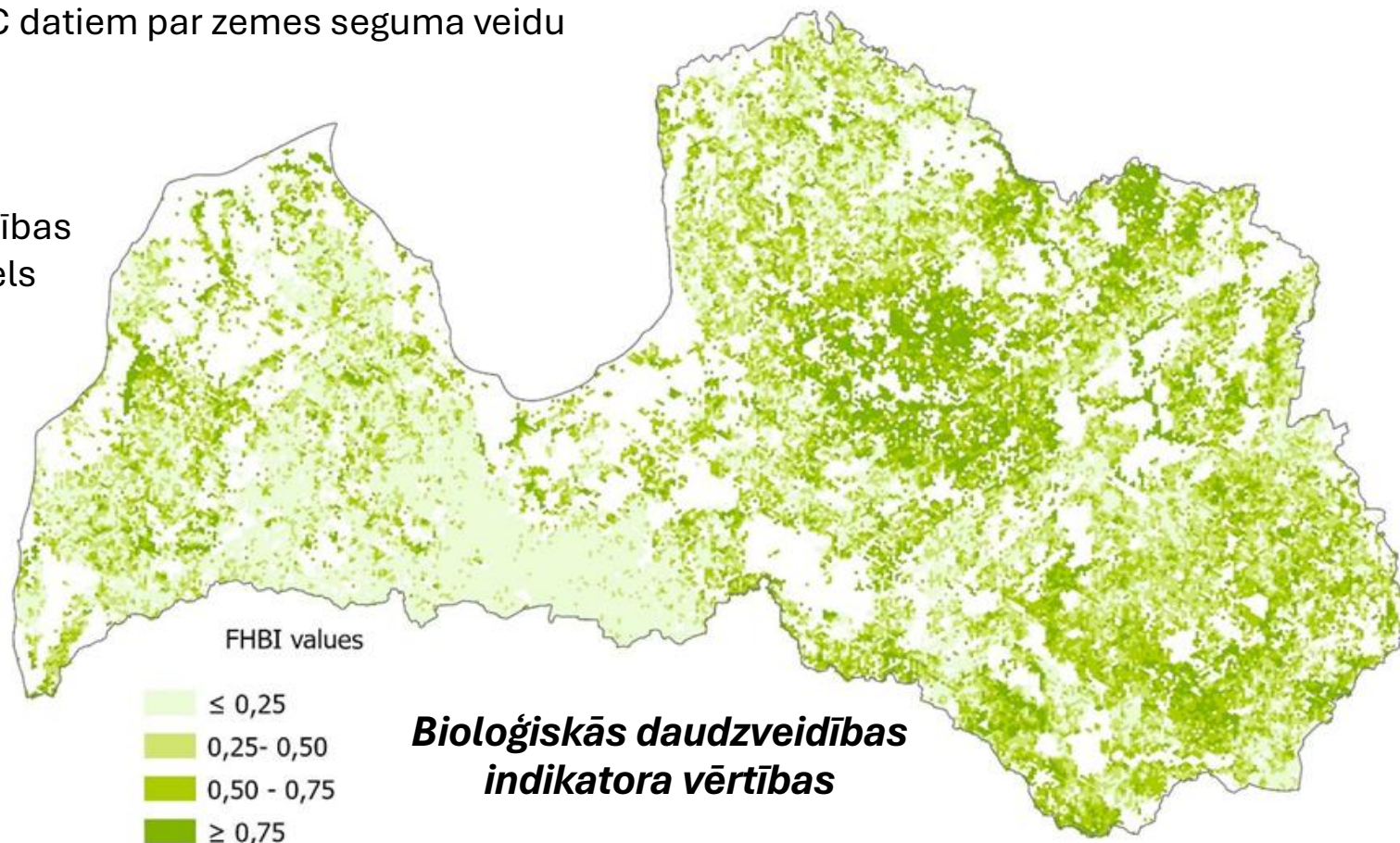
SM6 - Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas raksturojošo rādītāju analīze novērtēšanas vajadzībām

Mērķis: Aprobēt lauksaimniecības zemju bioloģiskās daudzveidības indikatora noteikšanas metodiku

- Biodaudzveidības indikatora aprēķina metodoloģisko risinājumu definēšana;
- Noteiktas indikatoru vērtības pēc LAD un CLC datiem par zemes seguma veidu sadalījumu;
- Veikta statistiskā analīze - datu atbilstības un jutīguma testi;
- Aprēķinātas biodaudzveidības indikatora vērtības 2014. un 2022. gadam, kurām raksturīgs neliels samazinājums.

Tiek veikta:

- LAD telpisko datu analīze, lai veiktu atbalsta maksājumu rādītāju analīzi *Natura 2000* teritorijās;
- Lauku ainavu elementu kartes izveide un raksturojošo rādītāju vērtību noteikšana.

SM7- Atbalsta ietekme paaudžu nomaiņai lauksaimniecībā vērtējums

Mērķis Novērtēt KLP SP atbalsta ietekmi uz paaudžu nomaiņu lauksaimniecībā

Izstrādāta izvērtēšanas metodika

Sagatavota aptaujas anketa un informācija nodota gan jauno l/s organizācijai (JZK), gan AREI mājas lapā, gan LAD, gan LLKC , gan uzrunāti individuāli.

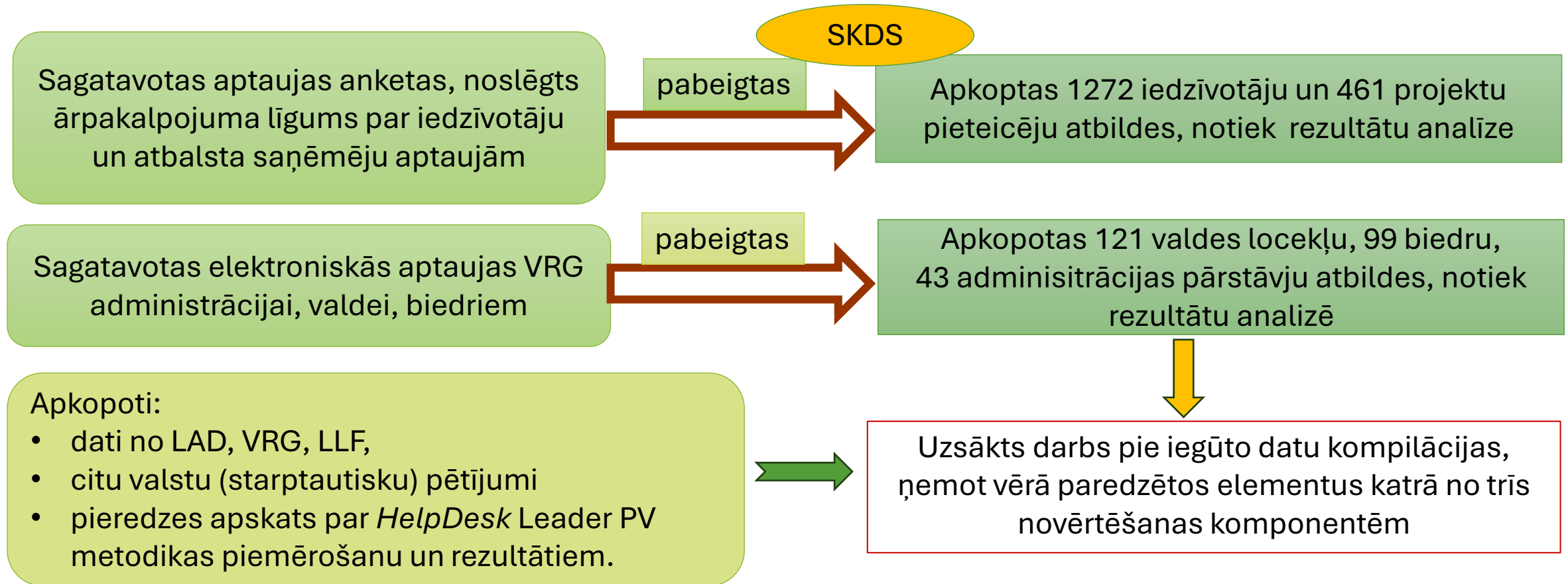
Saņemtas atbildes no **113 respondentiem**

Turpinās darbs pie datu apstrādes (LAD,CSP) un analīzes

LEADER pieejas ieviešanas ietekme sociālā kapitāla, vietējās pārvaldības un sociālekonomiskās vides stiprināšanā lauku apvidos

Mērķis Novērtēt LEADER pieejas pievienoto vērtību (PV)

Oktobra sākumā paredzēta tikšanās ar ieinteresētajām pusēm par iegūtajiem rezultātiem

**Lai novērtējums būtu visaptverošs, aicinām uz
sadarbību lauksaimniekus :**

**lūdzam būt atsaucīgiem aptaujas-
*laipni lūdzam aizpildīt anketas,***

tiekamies diskusijās –

*priecāsimies vienoties ar l/s organizācijām par iespēju tikties uz
sarunu par atbalsta devumu
(mūsu prezentācija - jūsu viedokļi)
(var notikt attālināti)*

<https://www.arei.lv/lv/lauku-attistibas-novertesanas-dala>

AREI